

ΣΤΟΧΟΣ vs ΣΚΟΠΟΣ

Ο καθορισμός εκπαιδευτικών σκοπών είναι ιδιαίτερα κρίσιμος παράγοντας για τη διαδικασία της μάθησης. Η χρήση τους ενημερώνει τους εκπαιδευόμενους για το τι ακριβώς θα αποκομίσουν από το εκπαιδευτικό υλικό και βοηθούν τους συγγραφείς μαθημάτων στο να αποφασίσουν στο τι ακριβώς θα περιλάβουν κατά την ανάπτυξη-συγγραφή του υλικού.

Πολλές φορές υπάρχει σύγχυση στη διάκριση μεταξύ στόχου και σκοπού καθώς αρκετά συχνά οι δύο όροι χρησιμοποιούνται ως συνώνυμοι σε συνδυασμό με άλλες έννοιες όπως αποτελέσματα, δεξιότητες, προθέσεις κλπ.

Ο στόχος αποτελεί μία γενικότερη δήλωση του **τι θα μάθουν οι εκπαιδευόμενοι** ή του **τι θα κάνει ο εκπαιδευτής**.

Ο σκοπός αποτελεί μία ειδικότερη δήλωση όσο αφορά το **τι θα είναι ικανοί οι εκπαιδευόμενοι να κάνουν σαν αποτέλεσμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας**.

Παραδείγματα:

Μάθημα “Δίαιτα και Διατροφή”

Στόχος: *Να μάθουν τι αποτελεί συνήθεια υγιεινής διατροφής
Να παρουσιάσουν στους εκπαιδευόμενους παραδείγματα υγιεινής διατροφής.*

Σκοποί: *Οι εκπαιδευόμενοι θα είναι ικανοί να :*

- *Αναφέρουν θεμελιώδη συστατικά μιας ισορροπημένης διαίτας*
- *Να περιγράψουν την δράση του καθενός στο σώμα*
- *Να υπολογίζουν το σύνολο των θερμίδων μιας διαίτας κάνοντας χρήση θερμιδομετρητών*
- *Να υποδεικνύουν βελτιωτικές διορθώσεις κατά τη διάρκεια κάποιας διαίτας.*

Μάθημα “Οικονομία & Διοίκηση”

Στόχος: *Να βοηθηθεί ένας μάνατζερ χωρίς οικονομικό υπόβαθρο στη χρήση οικονομικών πληροφοριών για το σχεδιασμό, τον έλεγχο και τη λήψη αποφάσεων*

Σκοποί: *Οι εκπαιδευόμενοι θα είναι περισσότερο ικανοί να :*

- *Κατασκευάζουν και να χρησιμοποιούν το διάγραμμα ροής μετρητών*
- *Κατασκευάζουν και να χρησιμοποιούν ισολογισμούς κερδών και απωλειών*
- *Περιγράφουν τρόπους καταγραφής και κατηγοριοποίησης δαπανών.*

Τίθεται λοιπόν το ερώτημα πως μπορούν να διατυπωθούν επιτυχώς οι σκοποί έτσι ώστε να μην συγχέονται με στόχους. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχουν τέσσερις κατηγορίες σκοπών (Rowntree, 1994, pg 50-56).

1. **Μνήμης.** Για παράδειγμα ποιους όρους, ορισμούς, διαδικασίες θα πρέπει ο εκπαιδευόμενος να θυμάται
2. **Συμπεριφοράς.** Με ποιους τρόπους αναμένουμε να δούμε κάποιες αλλαγές στα πιστεύω τις αξίες τα ενδιαφέροντα του εκπαιδευόμενου
3. **Κατανόησης.** Με ποια νέα εκτίμηση-εκδοχή, αναμένουμε ο εκπαιδευόμενος να εξηγήσει, να μεταφράσει ή να προβλέψει τον κόσμο του.
4. **Ενέργειας.** Ποιες νέες φυσικές ή διαπροσωπικές ενέργειες θα είναι σε θέση να φέρει εις πέρας ο εκπαιδευόμενος.

Ο εκπαιδευτής ή συγγραφέας, αφού περιλάβει και τις τέσσερις κατηγορίες σκοπών θα πρέπει να κάνει χρήση ανάλογων διατυπώσεων όπως : *“Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας (κεφαλαίου, βιβλίου, μαθήματος) θα είστε ικανοί (ή περισσότερο ικανοί) να ....”* και στη συνέχεια να διατυπώνονται οι σχετικοί σκοποί κάνοντας χρήση κάποιου ρήματος του οποίου η απόδοση –επίδραση μπορεί να παρατηρηθεί.

Για μεγαλύτερη διευκόλυνση ο Rowntree στο βιβλίο του παραθέτει και σχετική λίστα ρημάτων που πρέπει ή δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για την περιγραφή σκοπών.

Αποφυγή λέξεων και φράσεων όπως	Χρήση λέξεων και φράσεων όπως
Γνωρίζω	Διατυπώνω
Καταλαβαίνω	Περιγράφω
Κατανόω πλήρως	Δίνω παράδειγμα από...
Εξοικειώνομαι με...	Προτείνω λόγους γιατί ...
Έχω καλή κατανόηση με ...	Εξηγώ
Εκτιμώ	Αξιολογώ
Αποκτώ την αίσθηση για ...	Επιλέγω
Αναγνωρίζω την βαρύτητα	Διακρίνω ανάμεσα
Ενημερώνομαι για...	Φέρω εις πέρας
Μαθαίνω τα βασικά από	Συνοψίζω
Πιστεύω σε ...	Συγκρίνω
κλπ.	Επιδεικνύω –Καταδεικνύω
	κλπ.

Rowntree D, (1994). “Preparing Materials for Open, distance and Flexible Learning”, Open and Distance Learning Series, Kogan Page Limited, ISBN 0749411597, London GB.